

Asia: VN/6884/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Oikeusrekisterikeskuksen sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteristä sekä siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnossa pyydetään ottamaan kantaa erityisesti seuraaviin näkökohtiin:

- Kannatatteko ehdotettuja muutoksia (tai miltä osin kannatatte niitä) vai vastustatteko ehdotettuja muutoksia (tai miltä osin vastustatte niitä)? Myös näkemyksienne perusteet pyydetään tuomaan tarpeellisilta osin esiin.

-

- Katsotteko, että esitykseen tulisi tehdä muutoksia? Mahdolliset ehdotukset sekä perusteet sille, miksi muutoksia tulisi tehdä, pyydetään myös tuomaan esiin.

-

- Onko teillä esityksestä muita huomioita (kokonaisuuden tai yksityiskohtien osalta)?

-

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Oikeusrekisterikeskuksen sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteristä sekä muutettaviksi sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annettua lakia, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annettua lakia, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annettua lakia sekä liikenne- ja potilasvahinkolautakunnasta annettua lakia.

Ehdotuksen mukaan edellä mainittujen lautakuntien jäsenten sidonnaisuuksistaan lain mukaan ilmoittamat tiedot rekisteröitäisiin jatkossa samaan sähköiseen rekisteriin kuin tuomareiden sidonnaisuudet ja sivutoimet. Rekisterinpitäjänä toimisi myös jatkossa Oikeusrekisterikeskus. Uudesta rekisteristä säädettäisiin uusi laki, ja voimassa oleva tuomareiden sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteristä annettu laki kumottaisiin. Tuomioistuimia ja niiden henkilöstöä koskeva sääntely säilyisi entisen sisältöisenä.

Korkeimmalla hallinto-oikeudella ei ole huomauttamista siihen, että esitysluonnoksessa tarkoitettujen lautakuntien jäsenten sidonnaisuudet merkittäisiin samaan sähköiseen rekisteriin tuomareiden vastaavien tietojen kanssa. Tuomareiden sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteriin merkitään jo nykyisellään tietoja tuomareiden ohella tuomioistuinten esittelijöiden osalta.

Korkein hallinto-oikeus ei kuitenkaan pidä rekisterin ehdotettua uutta nimeä, Oikeusrekisterikeskuksen sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteri, onnistuneena. Rekisterin tarkoituksena on toteuttaa tuomareiden sidonnaisuuksien ja sivutoimien, tuomioistuinten asiantuntijajäsenten sidonnaisuuksien sekä esittelijöiden sivutoimien julkisuutta ja avoimuutta sekä samalla lisätä luottamusta tuomioistuinlaitokseen (ks. HE 224/2014 vp). Rekisterin nykyinen nimi palvelee osaltaan tätä tarkoitusta. Uusi nimi, jossa painottuu rekisterin tarkoituksen sijaan sen ylläpitovastuu, ei ole omiaan palvelemaan rekisterillä tavoiteltavaa avoimuutta, ja se voi pahimmillaan vaikeuttaa rekisterin löytämistä. Rekisterin nimessä on korkeimman hallinto-oikeuden näkemyksen mukaan perusteltua säilyttää viittaus tuomareihin tai tuomioistuihin. Tarvittaessa rekisterin laajempaa alaa on mahdollista sen nimen ohella tuoda esiin sen kuvauksessa sekä osaltaan lautakuntien verkkosivuilla, joilta oletettavasti luodaan polku rekisteriin.

Rekisterilain soveltamisesta saadun kokemuksen perusteella korkein hallinto-oikeus lisäksi huomauttaa, että lain 5 §:n sanamuotoa olisi perusteltua selkeyden vuoksi tarkentaa niin, että myös virkasuhteen päättymisen mainitaan nimenomaisesti ajankohtana, josta kolmen vuoden määräaika tietojen poistamiseen lasketaan.

Lausunnon on valmistanut kansliapäällikkö Emil Waris, ja sitä ovat kommentoineet korkeimman hallinto-oikeuden kansliaistunnon jäsenet.

Presidentti Kari Kuusiniemi

Kansliapäällikkö Emil Waris

Waris Emil
Korkein hallinto-oikeus